

lige Stiftelsers Bestræbelser for at støtte den historiske Forskning. Herhjemme har Videnskabernes Selskab, som omtalt i dette Tidsskrift 8. R. I, 178 f., sat sig i Spidsen for Organisationen af et saadant Arbejde, som man dog har maattet begrænse til Ikke-Arkivalier, men som allerede har bragt interessant Udbytte. I Nederlandene har Regeringen overdraget forskellige Historikere at gennemgaa baade fremmede Arkiver og Biblioteker. En Frugt heraf, der ogsaa havde Interesse for dansk Historie, var allerede 1903 Professor G. W. Kernkamps Beretning om hans Undersøgelser i de skandinaviske Lande paa en i Aaret 1900 foretagen Rejse (jfr. dette Tidsskr. 7. R. IV, 278). 1908—09 har nu den samme hollandske lærde udgivet 2 Skrifter af lignende Art paa Grundlag af en ny Rejse 1906—07. Det ene: *Zweedsche Archivalia* (Særtryk af det Utrechtske historiske Selskabs Bijdragen en Mededeelingen 29. Del) indeholder en Udgave af Breve, opbevarede i det svenske Rigsarkiv, dels fra Købmanden Samuel Blommaert til Axel Oxenstierna 1635—41, dels fra den bekendte Louis de Geer til svenske Statsmænd 1618—52; de sidste, af hvilke dog de allerfleste af Brevene til Axel Oxenstierna forud er trykte i Axel Oxenstiernas Skrifter och Brefvexling 2. Afd. 11. Bd., bringer adskilligt værdifuldt til Oplysning om de Geers Virksomhed imod Danmark og for Sverige 1644. Det andet Skrift: *Baltische Archivalia* indeholder først Udgiverens Beretning om hans fornyede Undersøgelser i det danske Rigsarkiv; her gives dels Ekscerpter, dels hele Aftryk af en Række Aktstykker og Breve fra Samlingerne Spanske Nederlande A i det 16. og 17. Aarh. og Holland A fra 1666; meget heraf har Interesse ogsaa for dansk Historie, ikke mindst for Handelens. Derpaa følger Meddelelser fra de tyske Østersøstæders Arkiver og Biblioteker; righoldigst har Udbyttet været i Danzig, og ogsaa her findes ikke faa Oplysninger om danske Forhold. J. A. F.

Konferensraad Dr. S. Birket-Smith har, efter at være fratraadt sit Embede som Overbibliotekar ved Universitetsbiblioteket, paabegyndt Fortsættelsen af sin fortræffelige Udgave af *Kjøbenhavns Universitets Matrikel*. Af 3dje Bind,

der skal omfatte Aarene 1740—1828, er udkommet 1. Hefte, der naar til 1748.

Af den saa betydningsfulde Samling: *Rikskansleren Axel Oxenstiernas Skrifter och Brefvexling* er 1909 udkommet 1. Afd. 4. Bd. omfattende Oxenstiernas Breve fra 1628—29. Hele den svenske Politik for disse Aar og inden for den og saa Forholdet mellem de nordiske Riger belyses her paa den vigtigste Maade.

Den af Privatdocent i Leipzig Paul Herre forfattede lille Bog: *Der Kampf um die Herrschaft im Mittelmeer* (Leipzig, 1909) er et med Liv og Talent gjort Forsøg paa at skildre de europæiske, asiatiske og afrikanske Staters Forsøg paa at erhverve sig Herredømmet over Middelhavet og dets Kystlande lige fra Oldtiden til det nuværende Øjeblik. Lidt søgt er ganske vist Forf.'s Bestræbelser for at se mange verdenshistoriske Fænomener under det ene, ved Opgaven givne Synspunkt, og adskillige af hans Betragtninger vil sikkert kunne omtvistes, men man kan ikke nægte Forf. Evne til at drage historiske Udviklingslinier og til at se frisk og selvstændig paa Begivenhedernes Sammenhæng. Med særlig Interesse læses Afsnittene om Islams Fremtrængen og om Korstogstiden.

J. A. F.

I *Publikationen aus den k. preussischen Staatsarchiven* 81.—82. Bd. (1908—09) har R. Koser og H. Droysen udgivet *Briefwechsel Friedrichs des Grossen mit Voltaire* 1.—2. Bd. Om end Samlingen kun bringer faa hidtil utrykte Breve, har den dog sin store Værdi ved, at Udgaven for Kongens Breves Vedkommende væsenligst er foretaget efter de egenhændige Originaler, som de preussiske Arkiver i de senere Aar har erhvervet. Paa mange Maader er det derved lykkedes at fremstille en Tekst, der afviger adskilligt fra de ældre Udgavers, og i det hele har man nu for første Gang Lejlighed til fuldt at vurdere den verdensberømte Brevveksling.

1903 besluttede det franske Deputeretkammer paa Forslag af den bekendte Politiker Jaurès, at der skulde dannes en *Kommission for Eftersøgning og Offentliggørelse af Aktstykker vedrørende det økonomiske Liv under den franske*